

arbete och nya möjligheter för alla

Innehållsförteckning

Navigator – en väg till arbetsliv och studier	3
Grundsyn	4
Arbetsätt	5
Coaching	5
Kartläggning	6
Aktiviteter	6
Matchning	6
Praktik	7
Studier	7
Företagskontakter	9
Nätverk	9
Matchning	9
Information	10
Presentation	10
Samverkan	11
Jämställdhet	12
Goda exempel	13
Stapeldiagram	15

Navigator – en väg till arbetsliv och studier

Med Åre och Östersund på pendlingsavstånd finns det stora möjligheter att hitta jobb för en Krokomsbo. Det märks tydligt i statistiken från arbetsförmedlingen. Just nu, i början av 2011 är det till exempel ”bara” 4,7 procent som är öppet arbetslösa. Men även om Krokom ligger bättre till än flera andra kommuner så finns det många människor som gått arbetslösa alltför länge – för tillfället handlar det om runt 250 personer. Det är framförallt dem som vi på Navigator guidar till arbete, praktik eller studier. Det kan vara män och kvinnor som levt på bidrag från socialkontoret i årtal men också ungdomar som inte klarat av hela gymnasiet och flyktingar som saknar kontakter i det svenska samhället. Navigator arbetar med coachning och kan beskrivas som en länk mellan arbetsförmedlingen, socialtjänsten och integrationsenheten. En mycket stark länk, för under våra tre år som EU-projekt har nästan hälften av våra deltagare fått jobb eller börjat studera.

Vi har fyra hörnstenar som blivit vårt recept på framgång. Till att börja med har vi haft en bra stämning i arbetslaget, gemensamma mål och en gemensam grundsyn – att alla människor har ett värde och en möjlighet att förändra sin situation. Vår andra grundsten handlar om samverkan över de byråkratiska gränserna för att underlätta för våra deltagare och samordna resurserna. De två sista hörnstenarna handlar om relationer. Vi har arbetat för goda relationer både mellan deltagare och coacher och mellan oss i projektet och arbetsgivare. Från och med april 2011 blir Navigator en del av kommunens nya arbetsmarknadsenhet. Då kommer både målgruppen och arbetsuppgifterna att utökas. Arbetsmarknadsenheten kommer bland annat att samordna kommunala praktikplatser, ansvara för sommarjobb till ungdomar och hålla i olika sysselsättningsprogram på uppdrag av arbetsförmedlingen.

”Det här känns riktigt, riktigt bra.”

Fredrik Westberg, chef för nya arbetsmarknadsenheten

”Jag trodde inte Navigator var något för mig. Vad kan de göra, tänkte jag. Men de kunde hjälpa mig.”

Deltagare som fått nya kontakter och jobb

FAKTA

Projekt Navigator startades 2008 av Krokoms kommun. Kommunen lade in 7,6 miljoner kronor och EU:s sociala fond bidrog med 4,5 miljoner. Projektets målgrupp har varit människor som står långt ifrån arbetsmarknaden, de som inte har a-kassa utan lever på försörjningsstöd eller introduktionsersättning. Målet har varit att de ska klara sin egen försörjning. Men vägen dit kan vara krokig och gå långa omvägar via exempelvis sjukvården eller missbruksbehandling.

Navigator har haft olika typer av samarbete med arbetsförmedlingen, LärCentrum i Krokoms, Birka folkhögskola, Krokoms internationella vänskapsförening och flera olika projekt i Östersunds kommun. Projektledaren, en projektassistent, en företagsamordnare och projektets fem coacher har tillsammans delat på fem heltidstjänster. Knappt 100 personer har deltagit i verksamheten, i snitt handlar det om 20–30 personer parallellt. Tre månader efter att deltagarna har blivit utskrivna har 45 procent av dem fått arbete eller börjat studera.

Grundsyn

Vi som jobbar på Navigator har alla gått utbildning i coachning, men annars har vi olika bakgrunder. Ett par av oss är lärare, några är socionomer, två är sociologer och en är systemvetare. Vi har bland annat erfarenheter från eget företagande, kommunala anställningar, universitetsvärlden och jobb i de mest skilda branscher. Olikheter och erfarenheter som vi utnyttjar i det dagliga jobbet. Men sedan har vi en gemensam grundsyn när vi möter våra deltagare, personerna som är inskrivna hos oss. Alla som kliver innanför dörren ska bli sedda. Alla är lika viktiga och alla har möjligheter att nå sina egna mål. Och det får ta tid.

Arbetsätt

Det är frivilligt att delta i Navigators verksamhet, och vi får också en hel del förfrågningar från personer som hört talas om oss och vill komma hit. Men den formella vägen är via handläggarna på socialkontoret eller integrationsenheten som anvisar en plats. Nya deltagare som kommer till oss får skriva under ett avtal att de tänker vara med på möten och aktiviteter. Är någon frånvarande utan giltigt skäl blir det avdrag på försörjningsstödet eller introduktionsersättningen. På så vis är det inte lika frivilligt.

Coachning

Alla projektmedarbetare har fått en utbildning eller en kortare introduktion i coachningmetoden NLP. Vi ser den som en komplettering till våra andra yrkesutbildningar och en gemensam grund, även om vi inte följer metoden exakt. Det viktiga är att vi ser hela människan. Vi utgår från individens kunskaper, vilja och mål – men också de hinder och problem som individen har eller tycker sig ha. Ibland går det ganska fort att hitta en väg framåt, det kan räcka med några veckor, men mestadels tar det betydligt längre tid. Inställningen hos oss coacher är dock att det alltid finns en lösning. Vi motiverar, stöttar och hjälper till att hålla fokus framåt.

”Hon är så engagerad, ringer och frågar hur det går.”

Deltagare om sin coach

Kartläggning

Efter första mötet börjar vi jobba med en individuell kartläggning. Deltagarna får själva fylla i ett formulär, en målbildsplan som vi sedan utgår ifrån i våra samtal. Frågorna i formuläret handlar bland annat om personens erfarenheter och tankar om framtiden. Även arbetet med att skriva ett eget cv fungerar som en del i kartläggningen där vi lär känna personen bättre.

Aktiviteter

Under projektets gång har vi provat oss fram med olika aktiviteter, både enskilt och i grupp. Bland annat har ett bemanningsföretag och ett fackförbund informerat grupper med deltagare. En av våra coacher har också haft föreläsningar i personlig utveckling. Vår samarbetspartner Birka Folkhögskola har arrangerat träffar som vi kallar Dialog Café. En mindre grupp med våra utlandsfödda deltagare samtalande och umgicks med studenter från fritidsledarlinjen. Träffarna var mycket populära och hade olika teman, som exempelvis fritidsaktiviteter och arbetslivet i Sverige.

Samarbetet med Birka har också inneburit att våra deltagare blivit hämtade med buss och fått en halv dags studiebesök på folkhögskolan. Att skriva ett eget cv och ta fram referenser är också en aktivitet som vi jobbar med kontinuerligt, både enskilt och i grupp.

Matchning

Om kartläggningen visar att personen i fråga har som mål att söka jobb matchar vi arbetsgivare och deltagare för att båda parter ska vinna på praktiktiden.

Praktik

Syftet med praktikplatserna varierar från person till person. Ibland handlar det till exempel om ren arbetsträning för deltagare som aldrig varit ute i arbetslivet eller för deltagare som behöver testa sina gränser när det gäller fysiska hinder. Ibland är praktiken en bra chans för arbetsgivare och praktikant att lära känna varandra lite mer innan en planerad anställning. Ofta inleder vi med en kort praktiktid på två veckor, en introduktion. De flesta praktiserar på deltid, exempelvis fyra tim/dag. Praktikanten skriver dagbok och vi har alltid täta uppföljningar och samtal med både arbetsgivare och praktikant. Som hjälpmedel har vi något vi kallar ”praktikfärdighetslista”, ett dokument som hjälper deltagaren/praktikanten att se vilka områden som han eller hon är bra på och vad som kan behöva förbättras för att kunna ta plats på arbetsmarknaden. Till exempel kan det handla om specifika kunskaper som hygienregler i restaurangbranschen men det kan också handla om hur bra deltagaren är på att ta egna initiativ, samarbeta och läsa av sociala koder.

Studier

För många deltagare innebär tiden på Navigator att de inser vikten av exempelvis studier i svenska språket, körkortsutbildning eller en yrkesutbildning. En stor del av ungdomarna som kommer till oss har inte klarat av sin gymnasieutbildning. Flera av dem har fått hjälp av oss att fortsätta sina studier. Och här är vår överenskommelse med socialtjänsten ett bra hjälpmedel – under en begränsad tid får ungdomarna försörjningsstöd samtidigt som de studerar på deltid. Då kan de lättare avgöra om de vågar satsa på heltidsstudier och studielån. Under projekttiden har vi också kunnat hjälpa några deltagare med validering av deras yrkeskunskaper. Vi har även kunnat erbjuda kortare utbildningar som exempelvis till truckförare.

FAKTA

Grunderna i coachningmetoden NLP (neurolingvistisk programmering) skapades under 1970-talet i USA av John Grindler och Richard Bandler som båda var knutna till ett universitet i Kalifornien. De arbetade fram metoden tillsammans med flera andra forskare. Enkelt uttryckt handlar NLP om hur vi utnyttjar våra sinnen (neuro) och språket (lingvistik) till ett framgångsrikt beteende (programmering). Det gäller att hitta sin egen vilja, agera, lära av sina misstag och förändra sig själv eller situationen.

NLP är en välkänd metod som används av många – och som därför också tolkas på olika vis. Periodvis har metoden också kritiserats i massmedia. Ibland används den i samband med terapi och hypnos, en inriktning som vi inte har på Navigator.

”De är flexibla och goda människokännare. De vet vilka de kan pressa och inte.”

Deltagare om coacherna

”Ofta när man mår dåligt vet man vad som är bra, men det är inte alltid man har den kraften.”

Reflektion från deltagare

Företagskontakter

Under en del av projekttiden har vi haft en företagssamordnare som skött kontakterna med tilltänkta arbetsgivare och praktikplatser. Och precis som i coachningen med våra deltagare handlar det om att bygga bra relationer. Vi har satsat mycket på uppsökande verksamhet och personliga kontakter. Förkunskaper om företaget och dess historia är en viktig nyckel. En annan nyckel är personlig erfarenhet av företagande, att kunna se praktiken ur företagarperspektiv för att skapa en vinnande situation för båda parter.

Vår företagssamordnare har bearbetat privata företag i Krokom och Östersundsområdet. Kontakterna med offentliga arbetsgivare i Krokom har coacherna tagit hand om.

Nätverk

Ett bra nätverk med företagare, föreningar och olika nyckelpersoner är en förutsättning för att bygga upp en fungerande praktikverksamhet. Vi har till exempel presenterat oss på företagarföreningars årsmöten och frågat medlemmarna vad de har för syn på samarbete, vilka behov som kan finnas i framtiden och vilka farhågor det finns. Projektets referensgrupp med olika arbetsgivare och en representant från organisationen Företagarna har också varit ett bra bollplank i dessa frågor.

Matchning

När det gäller vårt matchningsarbete har vi två olika typer av situationer. I det ena läget söker vi upp arbetsgivare och frågar vilken kompetens de har behov av just nu och hur de bedömer behovet inom den närmaste framtiden. Utifrån det går det sedan att matcha företag med lämpliga deltagare/praktikanter. Det andra läget är när vi har en person som har vissa yrkeskunskaper och vi sammanför personen med en arbetsgivare som har behov av just de kunskaperna. När

vi parar ihop praktikant och företag är också den personliga inställningen viktig, det gäller att praktikanten vill lära sig mer och är intresserad av just detta företag. Rätt person på rätt plats ger stora vinster – och många deltagare som har haft negativa erfarenheter av praktikplatser har fått omvärdera sina åsikter när praktiktiden resulterat i arbete.

Information

Vi satsar en hel del på att informera företagen om Arbetsförmedlingens särskilda insatser, till exempel Instegsjobb eller Nystartsjobb. Många företagare känner inte till vilka stöd som finns och informationen innebär ibland att en praktikplats kan bli en anställning.

Presentation

När vi presenterar en praktikant eller blivande arbetstagare för arbetsgivaren är det yrkeskunskaperna och andra fördelar som vi lyfter fram. Namn, ålder och kön är inte viktigt i första steget även om många arbetsgivare ofta frågar efter just det. Vår presentation av deltagaren/praktikanten är ärlig, eventuella funktionsnedsättningar eller andra saker som kan upplevas som negativa presenteras för att undvika problem eller missförstånd.

FAKTA

Projektets mål var att ha 60 företagskontakter, det målet är nått med god marginal. Ungefär 100 företagskontakter har tagits. Fram till våren 2011 har vi haft ett fördjupat samarbete med 70 av dem.

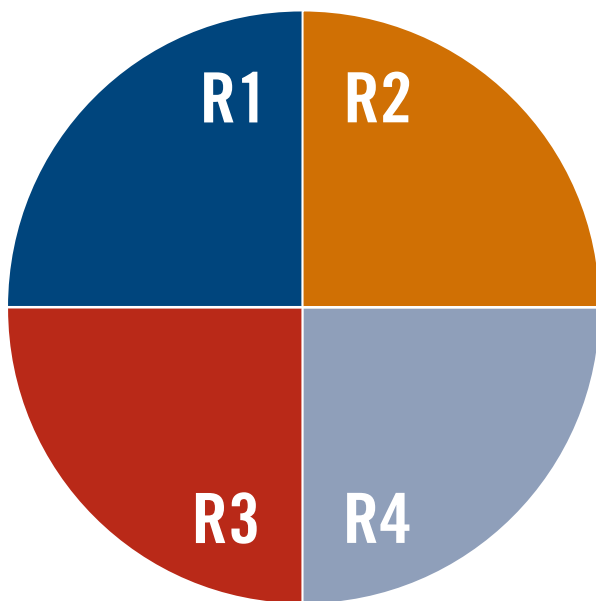
Samverkan

Navigator har flera samverkanspartner, som exempelvis Birka folkhögskola som arrangerar aktiviteter och studiebesök. I vår referensgrupp sitter också en representant från Krokoms internationella vänskapsförening som kunnat ge synpunkter på vår verksamhet. Vi projektmedarbetare har också haft stor nytta av kontakterna med flera projekt i Östersund. Vi tänker på andra arbetsmarknadsprojekt som Navigatorcentrum och Lärlingslotsen men även projekt för psykisk ohälsa som Brobygge och organisationen J-sam.

En annan, mycket viktig typ av samverkan kan vi ha tack vare att deltagarna häver sekretessen kring deras person. Deltagarna skriver under en ”samtyckesblankett” som gör det möjligt för oss att prata öppet med olika handläggare på andra offentliga verksamheter. Vi på Navigator blir en koordinator mellan våra deltagare och arbetsförmedlare, handläggare på integrationsenheten, socialsekreterare, läkare, studie- och yrkesvägledare, lärare och andra nyckelpersoner. Våra deltagare får hjälp att förstå hur olika regelverk fungerar och hur de kan gynna dem. De som behöver får också hjälp att komma vidare, exempelvis med en behandling för sjukdom eller missbruk. I vissa fall handlar det om att bli registrerad på rätt sätt – och på så vis få möjlighet till exempelvis lönebidragsanställning.

”Myndigheterna har en plan för personen – men de kanske inte har samma plan. Vi på Navigator blir spindeln i nätet.”

Coach om samverkan

R1

REPRESENTATION

– Hur många? (kvinnor resp. män)

R2

RESURSER

– Vem får vad?

R3

REALIA

– Vem och varför?

R4

REALISERA

– Hur förändrar vi?

Jämställdhet

Navigator jobbar aktivt för jämställdhet i vardagen – i arbetsgruppen, i våra nätverk och gentemot våra deltagare. Det är vanligt att försöka förändra deltagarna i ett projekt, men för att få en mer bestående effekt har vi valt att sätta fokus på våra egna värderingar, attityder och arbetssätt. För att analysera könsmönstren i vår egen organisation har vi använt oss av en beprövad metod som tagits fram av Sveriges kommuner och landsting. Metoden heter 4R (tidigare 3R) och bygger på att man både har siffror att jämföra och en vilja att analysera synliga och osynliga mönster.

Projektet hade som mål att nå lika många män som kvinnor, men när vi gjorde en analys enligt 4R metoden visade det sig att det var en snedfördelning till männens fördel 70/30. Genom att involvera våra uppdragsgivare – socialtjänsten och integrationsenheten – kunde vi också vända trenden till 50/50.

Andra synliga effekter av vårt arbete för jämställdhet är att några män praktiserat och fått anställning inom vård och förskola. Och förutom att vi gärna diskuterar jämställdhet vid fikabordet har vi på olika vis spridit information om vårt arbete till våra olika samverkanspartners. Vi har också arrangerat en temadag i ämnet.

Goda exempel

Anna, 49 år

I fem års tid hade Anna varit arbetslös och blivit allt depigare. Att leva på drygt 50 kronor om dagen från ”det sociala” gör livet begränsat. ”Andra fattar nog inte hur det är”, säger Anna och tar som exempel när hon inte hade råd att köpa en svart kjol när hon skulle på en nära släktings begravning.

Innan hon blev långtidsarbetslös jobbade hon med städning och deltog i olika arbetsmarknadsåtgärder. När hennes socialsekreterare föreslog att hon skulle börja på Navigator kändes det bara som ytterligare en åtgärd utan hopp om någon större förändring.

”Men jag tänkte, jag kommer ju hemifrån en stund i alla fall.” Sedan visade det sig att hon trivdes med sin coach och ganska snart kändes det också lite ljusare.

Under första perioden träffade Anna sin coach ungefär en gång i veckan, plus telefonsamtal när det behövdes. Hon deltog i olika gruppaktiviteter på Birka folkhögskola, gick på informationsmöten om bland annat Försäkringskassan och hon skrev sitt livs första cv. Eftersom Annas mål var att komma tillbaka till ett städjobb fick hon också hjälp med en praktikplats inom sitt område. ”Jag gillar att städa och vill göra något jag kan.” Hon praktiserade fyra timmar om dagen i några månader. På praktikplatsen fanns dock inga möjligheter till anställning, men Anna trivdes och fick fina referenser. Parallellt med aktiviteterna på Navigator och praktiken hade coachen och Anna samtal med en tidigare arbetsgivare, arbetsförmedlingen, socialkontoret och försäkringskassan. Det visade sig att Annas kroniska sjukdomar innebar att hon har rätt till en så kallad handikappkod – och i och med det en lönebidragsanställning. Efter ett år på Navigator fick Anna

också en fast anställning som lokalvårdare och samordnare hos en tidigare arbetsgivare. Jobbet är omväxlande och hon har fått möjlighet till olika internutbildningar. ”Nu är det jättebra, jag trivs jättebra.”

Faruk, 43 år

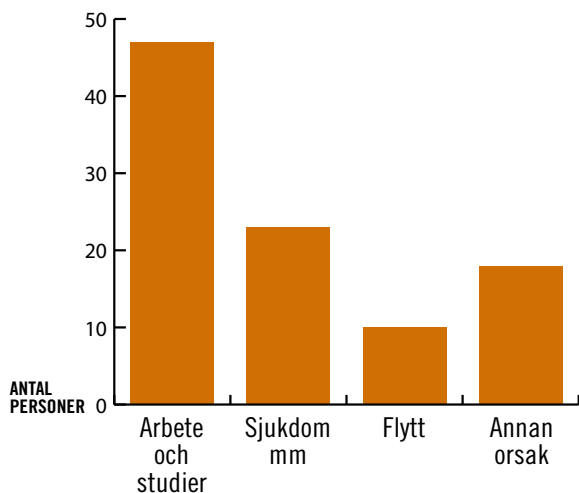
Efter fyra år i nya hemlandet Sverige, SFI-undervisning och mängder av praktikplatser kom Faruk till Navigator. I sitt hemland jobbade han som snickare, men ska han fortsätta inom det yrket här krävs flera års utbildning. ”Att studera är ingen garanti för att få jobb”, menar Faruk som har en mycket stark vilja att försörja sin familj nu direkt. ”Barnen ska inte behöva oroa sig.” Via Navigator fick han en praktikplats som lokalvårdare som omedelbart blev ett vikariat när chefen såg Faruks kompetens. Han jobbade tre månader och fick fina referenser, men när arbetsplatsen omorganiserades och ett tiotal blev uppsagda fick han inte vara kvar. Referenserna gjorde dock att han själv kunde ordna ett heljobb som lokalvårdare i ett stugområde.

Faruk hör till dem som varit inskriven flera gånger hos Navigator under två års tid. Har man ett tillfälligt jobb under några månader får man uppehåll i försörjningsstödet efteråt och under den tiden står man också utanför Navigator. Efter det första vikariatet har Faruk haft två längre säsongsjobb med bland annat skogsröjning och trädgårdsarbete. Han var också nära att få jobb som ”allt-i-allo” på en firma, men förutsättningarna ändrades när företaget bytte ledning. Under våren har han jobbat halvtid som assistent på en skola. Dessutom jobbar han som lokalvårdare på helger och vissa vardagar. Han letar dock fortfarande efter en fast anställning och siktar på att ta körkort. Problem med svenskan gör teoridelen extra besvärlig, men Faruk har inte gett upp. Många fler dörrar kan öppnas när man har ett körkort – det är hans erfarenhet.

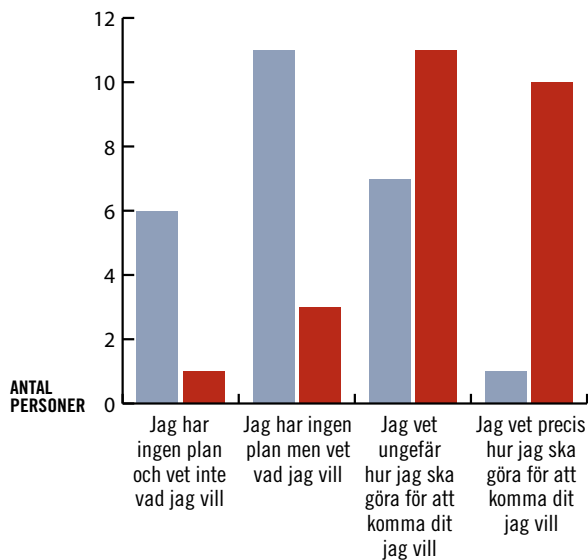
UTSKRIVNA FRAM TILL 25/3-2011^{*)}

HAR DU EN PLAN FÖR HUR DU SKA KOMMA UT I ARBETE?^{**)}

^{*)} **ANNAN ORSAK:** T EX ICKE MOTIVERADE DELTAGARE, FÄNGELSEVISTELSE OCH ANDRA INSATSER VIA ARBETSFÖRMEDLINGEN. **SJUKDOM MM:** T EX PSYKISKA PROBLEM SOM BEHÖVER BEHANDLAS, MISSBRUK OCH FÖRÄLDRALEDIGHET.

■ = Fråga innan deltagande i Navigator
 ■ = Fråga efter deltagande i Navigator

^{**) FRÅGAN STÄLLS VID FÖRSTA COACHINGTILLFÄLLET OCH VID DET SISTA UTSKRIVNINGSMÖTET. STATISTIKEN GRUNDAR SIG PÅ 25 TILLFRÅGADE FRÅN SOMMAREN 2009 OCH FRAMÅT. VÅRT MÅL ÄR ATT UNDERSÖKA HUR DELTAGARNA UPPLIVER SIN ANSTÄLLNINGSBARHET.}

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

KONTAKT

Krokoms kommun | Telefon växel 0640-161 00 | www.krokom.se/arbete
Arbetsmarknadsenheten | Telefon 0640-161 68 | E-post AME@krokom.se
Navigator | E-post navigator@krokom.se